

Sygn. akt II CSK 362/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa Fundacji C.

w K.

przeciwko W. G. i J. G.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 10 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACa 497/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Według art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten pozostaje w zgodzie z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzanie środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla.

Pozwani zaskarżonemu wyrokowi zarzucili naruszenie przepisów art. 6, 392 i 527 § 1 i 2 k.c. oraz art. 217 § 3, art. 227, 378 § 1 i art. 328 § 2 k.p.c. - w różnych układach i powiązaniach.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnili w pierwszej kolejności występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych:

czy dla stwierdzenia przesłanki pokrzywdzenia wierzycieli, o której mowa w art. 527 § 1 i 2 k.c., wystarcza ustalenie, że dłużnik nie posiada majątku na zaspokojenie wierzytelności bez wykazania niewypłacalności lub pogłębienia niewypłacalności dłużnika,

czy obciążenie nieruchomości hipotekami w wysokości znacznie przewyższającej wartość nieruchomości świadczy o niemożności zaspokojenia się wierzyciela z przedmiotu czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią i tym samym o istnieniu związku przyczynowego między tą czynnością a pokrzywdzeniem wierzyciela,

czy umowa przejęcia długu, o której mowa w art. 392 k.c., stanowi świadczenie ekwiwalentne, które wyklucza stwierdzenie pokrzywdzenia wierzycieli.

Ponadto pozwani powołali się na oczywistą zasadność wniesionej skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Wskazane przez pozwanych kwestie nie są zagadnieniami tego rodzaju.

Co do dwóch pierwszych kwestii, należy wskazać, iż według ugruntowanego w orzecznictwie stanowiska, dłużnik jest niewypłacalny lub niewypłacalny w wyższym stopniu w rozumieniu art. 527 § 2 k.c. wtedy, gdy stan jego majątku - w chwili wyrokowania (art. 316 k.p.c.) - jest taki, że uniemożliwia wierzycielowi całkowicie lub częściowo zaspokojenie w drodze egzekucji przysługującej mu względem dłużnika wierzytelności. Czynność prawna dłużnika może być uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzyciela, jeżeli stanowi - samodzielnie lub w powiązaniu z innymi zdarzeniami - *conditio sine qua non* tak rozumianej, jak wyżej wskazano, niewypłacalności lub zwiększenia niewypłacalności dłużnika. Jeżeliby niemożność pełnego przymusowego zaspokojenia wierzytelności powstała także bez dokonania przez dłużnika zaskarżonej czynności prawnej, powództwo o jej ubezszkudzenie powinno być oddalone. Czy tak rozumiane pokrzywdzenie występuje, jest kwestią faktu w okolicznościach konkretnej sprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2012 r., II CSK 548/11 i cytowane w nim orzecznictwo). Sąd w zaskarżonym wyroku poczynił stosowne ustalenia w tym względzie, a skarga jest w istocie bezpodstawną polemiką z tymi ustaleniami.

Także trzecia kwestia jest w sprawie bezprzedmiotowa wobec ustalenia przez Sąd, że w okolicznościach sprawy dłużnicy nie uzyskali w wyniku zaskarżonej czynności i towarzyszącej jej umowy, przewidzianej w art. 392 k.c., ekwiwalentu, z którego powódka mogłaby zaspokoić swoją wierzytelność.

Zaś w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., dotyczącym przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na oczywistą jej zasadność, chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienia przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. tylko wtedy, gdy wskazana w niej wadliwość zaskarżonego orzeczenia jest dostrzegalna bez potrzeby dokonywania głębszej analizy (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2011 r., I PK 237/10, z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, z dnia 24 lutego 2012 r., V CSK 225/11, V CSK 225/11, z dnia 18 lipca 2013 r., III CSK 143/13, a także T. Ereciński, w: T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, t. 2, Warszawa 2007, s. 242 i 243).

W sprawie nie ma podstaw do stwierdzenia takiego naruszenia żadnego z przytoczonych w skardze przepisów prawnych.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.